

A.13. LES PRESTACIONS ECONÒMIQUES VINCULADES AL SERVEI

La reducció pressupostària dels últims anys ha generat un seguit d'afectacions en les prestacions econòmiques vinculades al servei que han generat un conjunt de queixes i actuacions del Síndic.

La prestació econòmica vinculada al servei, prevista per la Llei 39/2006, té per objecte cobrir el cost del servei adequat a les necessitats de la persona dependent en entitats o centres privats acreditats. La més destacada és la decisió de suspendre la prestació vinculada al servei residencial.

Es produeixen retards importants en l'abonament de les prestacions vinculades al servei residencial

Amb aquest tipus de prestacions la Llei pretén garantir que quan no hi hagi la possibilitat que la persona dependent accedeixi al servei que necessita en un centre públic, el pugui rebre en centres privats. En el cas de persones que requereixen un servei residencial aquesta possibilitat té una gran rellevància. D'una banda, perquè majoritàriament és un servei destinat a persones amb un nivell de dependència més elevat que no poden rebre una atenció adequada al seu domicili; de l'altra, per la insuficiència de places públiques que s'arrossega des de fa temps i per la complexitat de determinats perfils o patologies que tenen més dificultats per obtenir una plaça adequada.

Des del moment que va començar el desplegament del Sistema d'Atenció a l'Autonomia i la Dependència s'han tractat problemes diferents referits a aquesta prestació, principalment relacionats amb la manca de claredat en la informació sobre la possibilitat d'acollir-s'hi. Així, en l'Informe 2011 es recollia aquesta problemàtica i les recomanacions del Síndic sobre la conveniència de regular de manera específica aquesta prestació.

Enguany també s'han rebut diverses queixes relacionades amb la prestació vinculada al servei residencial, la majoria de les quals estan motivades per la demora en el pagament de la prestació ja reconeguda. Les persones, que en molts casos ja fa temps que estan ingressades al centre residencial, es troben que, malgrat que tenen la prestació concedida, es retarda l'inici del pagament i tenen dificultats per atendre el cost del servei.

Així mateix, s'han detectat alguns problemes en l'elaboració del programa individual d'atenció (PIA) en supòsits de persones que estan ingressades en un centre residencial que no està acreditat. En aquests casos, el problema era causat per una aplicació incorrecta del Protocol de gestió del PIA, que va suposar que es paratitzés el procediment en lloc de comunicar a la persona interessada els tràmits que havia de fer per donar continuïtat al procediment i accedir a un altre centre.

S'ha de garantir la continuïtat del procediment d'elaboració del PIA en tots els casos

Amb tot, la qüestió més destacada enguany és la decisió de la Generalitat de Catalunya de suspendre la prestació econòmica vinculada al servei de residència. Aquesta mesura, l'abast de la qual no s'ha definit de manera clara, resulta especialment preocupant perquè suposa l'eliminació de facto d'una possibilitat prevista en la Llei 39/2006. L'Administració ha justificat aquesta suspensió en la insuficiència del finançament de l'Estat del Sistema d'Atenció a l'Autonomia i Atenció a la Dependència. Ara bé, més enllà de les raons financeres al·ludides, no és clar l'empara legal d'aquesta decisió, ni tampoc les pautes i les instruccions facilitades als professionals i a les entitats per a la tramitació i la resolució dels procediments afectats.

El Síndic ha obert una actuació d'ofici sobre aquesta qüestió, que actualment està en tramitació. Tot i que les dades disponibles no permeten avaluar de manera precisa l'abast i les conseqüències d'aquesta mesura, el nombre de persones que es poden veure

afectades i la decisió posterior de prorrogar aquesta suspensió de manera indefinida afegeixen motius d'inquietud.

La suspensió de la prestació econòmica vinculada al servei residencial complica l'atenció de moltes persones dependents

Sens perjudici d'altres consideracions que es puguin fer, aquesta decisió pot suposar una agressió als drets de les persones dependents. No es poden obviar les dificultats derivades de les restriccions pressupostàries, però aquestes tampoc poden justificar un retrocés en els drets de les persones amb dependència. Cal assegurar, doncs, que les persones dependents accedeixin efectivament al servei més adequat en cada cas i que reben un servei de qualitat.

En aquest sentit, s'han de valorar les mesures anunciades sobre la possible

modificació dels requeriments professionals en l'atenció residencial en l'àmbit de les persones grans, ja que la qualitat d'aquests serveis està estretament relacionada amb la presència de personal suficient, i la qualitat ha de ser un objectiu del sistema públic de serveis socials.

Abans de tancar l'edició d'aquest informe, el Departament de Benestar Social i Família ha respost a l'actuació d'ofici iniciada pel Síndic, i ha indicat que la mesura transitòria afecta les persones que no tinguessin l'acord PIA elaborat abans de l'1 d'agost de 2013 i que a aquestes persones se'ls ofereixen altres recursos disponibles mentre no sigui possible la prestació econòmica vinculada a residència. El Síndic, malgrat que comprèn les dificultats financeres que la Generalitat manifesta en la gestió de la dependència i la manca de cooperació estatal, considera que l'aplicació d'aquesta mesura vulnera els drets de les persones valorades pendent de recurs, tant pel que fa al fons com pel que fa a la forma, i establirà una línia de treball amb el Departament per cercar una solució a aquesta situació.

Queixa 03438/2012

La promotora de la queixa denuncia el retard en el pagament de la prestació econòmica vinculada al servei residencial concedida uns mesos abans a la seva mare arran d'una modificació del PIA. Es queixa perquè s'havia deixat d'abonar la prestació per cuidador no professional, però no s'havia començat a pagar la prestació vinculada al servei de residència.

Mesos després la persona interessada comunica que l'objecte de la queixa s'ha resolt i que ja s'està fent efectiva la prestació per cobrir el cost del servei.

Queixa 06101/2012

El promotor de la queixa reclama per la manca de pagament d'una prestació econòmica vinculada al servei de residència que havia estat concedida al seu pare set mesos abans i que encara no s'havia començat a pagar.

El Departament de Benestar Social i Família informa que l'actual situació econòmica fa que no es pugui preveure de manera exacta el calendari de pagaments, però que té com a prioritat fer-los efectius al més aviat possible, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries i els recursos existents. També comunica que en aquest cas concret s'ha iniciat i es manté el pagament, i així ho confirma també l'interessat.

Queixa 01096/2013

El promotor de la queixa manifesta la seva disconformitat amb la dilació en la tramitació del procediment de dependència iniciat per la seva mare i la manca d'informació aclaridora que li ha facilitat l'Administració.

El Departament de Benestar Social i Família informa que no s'ha pogut establir el programa individual d'atenció perquè la persona dependent està ingressada en una residència privada no acreditada.

El Síndic constata que s'ha produït una paralització del procediment per aquest motiu i que, malgrat que ho havia demanat expressament als serveis socials bàsics i al Departament, no s'ha informat l'interessat sobre les gestions que havia de dur a terme per tirar endavant la tramitació de l'expedient de dependència, de manera que no s'han seguit les pautes que recull el Protocol de gestió del PIA.

Per això, recorda que s'ha de garantir la continuïtat dels expedients per a l'establiment del PIA de les persones ingressades en centres privats, d'acord amb el que preveu el Protocol, i suggereix al Departament que informi l'interessat en aquest cas dels tràmits que ha de seguir amb aquesta finalitat.

[Pàgines extretes de l'Informe Anual 2013. Per accedir-hi, cliqueu aquí](#)